

Ferdig på ei helg

VANSKELIGHETSGRAD:



“Det er en fordel å ha primet gulvet fredag, slik at du tidlig lørdag er i gang med å legge flisene. Lørdag er den travle dagen. Søndag er langt enklere.”



FØR DU GÅR I GANG

Materialer

- Betongprimer
- Multiflislim
- Fugemasse, grå, 2-20 mm (kjøp primer, lim og fugemasse av samme merke, da vet du at de fungerer godt sammen)
- Fliser (her 32,7 x 32,7 cm)

Pris

Cirka 350 kroner per kvadratmeter her – det avhenger av prisen på flisene

Spesialverktøy

- Fliskutter
- Vinkelsliper med skjæreskive
- Grov slipestein eller diamantstein
- Tannsparkel 6 mm. Tannstørrelsen avhenger av flisene
- Gummihammer
- Filsebrett med gummi
- Filsebrett med svamp
- Rensespann med ruller



Lørdag 09:00

Fliskryssene bruker vi bare til å måle opp med

Fliskryss hjelper deg å finne den bredden på fugene som gulvet blir penest med. Men unngå å bruke dem når du limer fast flisene. Da vil de nemlig ofte føre alle skjevheter videre.



Lørdag

Gulvet forberedes

Støpte gulv har alltid små ujevnheter i overflaten, og uansett om du arbeider på et nytt eller gammelt gulv, begynner du med å slippe det med en grov slipestein eller et slipebrett med diamanter.

Ofte må du deretter prime gulvet for å sikre en optimal vedheft, og ettersom primeren skal ha noen timer til å tørke, skal du enten ta det før frokost lørdag eller prime dagen i forkant.

Deretter skal du ha regnet og målt ut hvordan flisene kommer til å ligge penest. Ofte forsøker man å legge dem slik at det kuttes like mye av flisene i begge sider av rommet i begge retninger, men her er det så tett på å gå opp, at vi begynner med en rekke hele fliser.



Små ujevnheter slipes vekk for hånd. Skal mye fjernes, kan du bruke vinkelsliperen.



1 Betonggulvet renses, slipes og primes. Her kan vi klare oss med å rette opp overflaten med en slipestein, før vi primer. Maling og større ujevnheter kan du fjerne med en diamantslipeskive på en vinkelsliper – eller leie en betonghovel.

Når du har trukket en strek å styre etter, tar øynene over som ditt viktigste måleinstrument.

Flotte fliser på to dager

Et helt nytt flisgulv kan du fint legge i løpet av ei helg, og søndag har du enda tid til å rydde opp og gå en tur med familien mens fugene herder.

Du kan fint rekke å legge et flisgulv i løpet av ei helg, vel å merke hvis du begynner planleggingen i god tid i forkant. Det er nemlig mange avgjørelser å ta, før du setter i gang med flislim og fugemørtel. Først og fremst skal du finne ut av hvilke fliser du vil legge, og utover utseendet og overflaten, er det mange detaljer å ta med i betraktningen: Et stort rom vil ofte bli penest med store fliser. Veldig store fliser krever øvelse å legge, og et veldig plant underlag. Skal det skjæres mange fliser, bør du kanskje velge en flis som ikke er brent for hardt.

Og så skal du jo rekke å skaffe materialene som passer sammen: ikke bare flisene, men også lim, fugemasse og primer. Fugemassen kan du få i mange kulører, og velger du en hvit eller veldig lys fuge, er det smart også å kjøpe det litt dyrere hvite limet, slik at små rester som kleber seg på fliskantene ikke synes gjennom fugemassen.

Ideelt sett bør du nesten ha målt og streket opp de første styrelinjene på gulvet, før du lørdag morgen setter i gang. Skal betongunderlaget primes for å sikre en god vedheft, skal primeren ha noen timer til å tørke i. Primeren er spesielt verdt å bruke på eldre underlag, og prime heller en gang for mye enn en gang for lite.



Krysslinjelaserens rette vinkel trekkes opp med en hard blyant.

2 Deretter streker vi opp på gulvet – i første omgang for å ha noe å prøve-legge flisene ut fra. Du kan klare det med en lang rettholt og en stor vinkel, men krysslinjelaseren gjør det mye enklere å trekke to linjer i en rett vinkel å måle ut fra.



3 Vi legger flisene uten lim, og ser hvordan det går best opp. Vi har bruk for den rette vinkelen vi streket opp, for hjørnene er langt fra rette, noe som synes på den flisen som her er klar til å bli kuttet. På gulvet streker vi opp annenhver rekke.

Legg opp uten lim

Prøveoppleggingen hjelper deg å se hvordan flisene går best opp. Du kan nøye deg med en rekke i hver retning, men jo flere fliser du legger opp, desto bedre ser du for eksempel hvilken fugebredde som blir penest.



Her vil vi kutte flisene slik at de er like brede som ved motsatt vegg.

Her vil vi begynne med en rekke hele fliser.

Lørdag
20
Søndag
21

Ferdig på ei helg

Lørdag 11:00

Flisene skjæres ut i god tid før du skal bruke dem

Før du trekker ut flislimet på et felt skjærer du til alle fliser i området til, slik at du ikke bruker tid på det mens limet tørker, eller får lim i fliskutteren. Men



skjær ikke til alle flisene på forhånd, det skjer alltid litt forskyvninger underveis. Bruk vinkelsliperen ved innhakk.

Lørdag 12:00

“Jo større erfaring du har, desto mer kan du rekke lørdag. Er dette ditt første gulv, er det en stor fordel ikke bare å ha primet, men også å ha målt opp og streket opp på forhånd.”



Lørdag 13:00

Tannsparkelen velges etter størrelsen på flisene

Jo større fliser du vil legge, desto tykkere lag lim har du bruk for, for å kunne justere alle flisene ned i samme nivå. Tykkelsen styrer du med tannsparkelen, som etterlater en helt bestemt mengde mørtel når du holder den i samme vinkel og trekker den slik at tennene rører underlaget.

Til disse flisene bruker vi tenner på 6 mm.



Limet røres opp

Flislimet rører du opp i et spann med en blandevisp på en kraftig bormaskin. På pakningen står det hvor mye vann du bør bruke, det bruker du i første blanding. Limet skal være enkelt å trekke ut, men ikke så tynt at det flyter ut.

Når du legger de første flisene, løfter du opp en flis og ser om limet er i kontakt med hele flisen. Har mindre enn 80 prosent av flisen kontakt med limet, er det litt for tykt, og du blander inn litt vann.

Rør ikke opp for mye lim på en gang. Selv om limet har godt av å stå litt etter opprøring, er det dumt å blande så mye at du ikke rekker å bruke det.



1 En passende porsjon flislim røres opp. Det kan blandes for hånd, men blir best når det røres opp med en blandevisp.

TIPS: Hell det oppmålte vannet i spannet først, da er det enklere å få alt pulveret i spannet rørt opp fra starten.

Streke på gulvet hjelper oss ikke bare med å rette opp flisene på rett linje, men også til bare å legge lim der vi nå skal legge fliser.



Flisene legges ut

Å legge fliser er en jobb som krever tålmodighet og presisjon. Det er viktig å få startet helt riktig, små feil vil enkelt bre seg til de neste rekkene. Det lønner seg jevnlig å kaste et kritisk blick på jobben, og ligger en flis skjevt, må du rette den opp eller legge den om. Dagen etter er det stort sett umulig. Og har du først fått øye på en skjevhet, ser du den garantert hver gang du går inn i rommet.

Vi streker opp til annenhver rekke her, og legger først flisene ved streken, deretter flisene i området mellom den nye rekken og den foregående leggingen.

Det sliter hardt på blyanten, så kjøp en hard blyant beregnet for betong.



1 Flisene skjæres til litt i forkant, slik at du bare unntaksvis må skjære til en flis et sted der du har lagt ut limet. Vi bruker en fliskutter, der du risser flisen i overflaten og deretter knekker den, slik du kjenner det fra for eksempel glasskjæring.



Sparkelen holdes nesten loddrett når du til slutt trekker den gjennom limet.

2 Du fordeler limet på et avmålt område med tannsparkelen. Vi har streket opp til en rekke hele fliser og holder limet 5 mm innenfor streken. Til slutt trekkes sparkelen gjennom limet med kontakt til gulvet og fylte tenner.



Avstanden mellom flisene kan du rette til med avstandsklosser, men glem ikke øymålet.

3 Hold flisen inn mot streken, og vipp den lett ned – ved å slippe den rett over limet unngår du å få hendene smurt inn med lim. Sett alle ti fingerspisser på flisen, og trykk den jevnt ned slik at den fanger limet overalt og ligger pent.



4 Ved den tilstøtende veggen begynner vi med to rekker. Den ytterste rekken er nemlig kuttet slik at det nesten er umulig å få flislimet plassert til bare den. Ettersom streken er trukket i ytterkant av flisene i annen rekke, legger vi dem først.



5 Nå legger vi to rekker om gangen. Vi streker opp til ytterkant av ytterste rekke, fordeler lim til to rekker over et passende stykke, og legger først ytterste etter streken, deretter innerste rekke, som rettes inn på øymål.

Skjær plass til flisen

Har du omramminger ved dører eller andre steder som står ned på gulvet, får du penest resultat ved å skjære plass til de nye flisene under dem, fremfor å skjære til flisene. Multi-kutteren er genial til jobben, men du kan også skjære til med en håndsgag.



6 Jevnlig sikrer du at flisene flukter i overflaten. Et langt vater eller en helt rett list holdes ned på flisene, og der en flis ligger for høyt, trykkes den ned. Dette er ikke lynlim, og du har rimelig tid til å rette opp, gjerne ved hjelp av en gummihammer.



7 Overskytende lim tørkes av med en hardt oppvridd svamp etter at du har forsikret deg om at et område er i plan og holder rette linjer i rekkene. Selv et ganske stort gulv rekker du før kvelds.

Lørdag 20
Søndag 21

Ferdig på ei helg

Søndag 09:00

“Søndag går mye av tiden med til å vente. Fugemassen skal ha tid til å bli fast, før overskytende masse vaskes vekk. Og den skal være hard, før du til slutt kan polere av det tynde fugesløret.”



Søndag 09:30

Gummibrettet trekker mørtelen godt ned i fugen

Vi bruker et brett med et fast gummiblegg til å trekke fugemassen ut over flisene og ned i fugene. Du kan også bruke en gummispartel, men brettet er fint til å trykke fugemassen godt på plass ned i fugene.



Søndag 13:00

Den oppskjærte svampen er laget for fugearbeidet

Filsebrettet med en svamp som er skåret opp i firkanter, er perfekt til å fjerne overskytende fugemasse med. Du kan også bruke en grov svamp, men snittene i spesialverktøyet gjør det lettere å gripe fugemassen.



Søndag 17:30

Myke bomullskluter runder av arbeidet

En stabel rene bomullskluter er det beste å ha i bakhånd, når flisene sist på dagen poleres skinnende rene. De brukes helt tørre, og først når fugene er så faste at de samtidig kan poleres fine og tette.

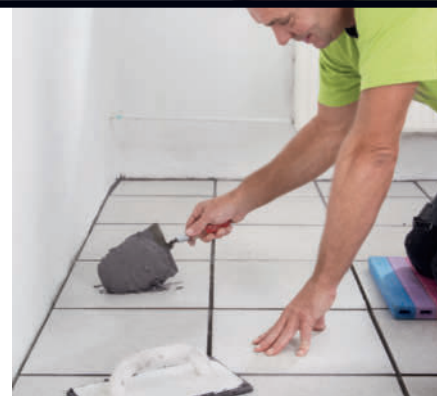
Søndag

Flisene fuges

Søndag morgen er flislimet herdet, og det er tid for å fylle opp fugene med fugemasse, slik at gulvet blir ferdig.

I forhold til lørdagens utfordring er dette et hyggelig og overskuelig prosjekt, der kunsten er å lære seg hvor lenge mørtelen skal stå urørt før du vasker av overskytende mørtel, samt hvor fuktig og hvor tungt du må jobbe, og når du kan tørke det siste sløret av gulvet.

Du har heller ikke bruk for særlig mye utstyr denne dagen, men desto viktigere er det grunn til å investere i de få verktøyene du har bruk for: et godt filsebrett med gummi, et filsebrett med svamp og et rullerappan å rense det på.



1 Fordel noen skjefuller mørtel på et overkommelig område. Vi jobber fra hjørnet og utover, og akkurat som da vi la flisene, holder vi oss til to rekker som vi kan nå inn over. Fugemassen har fått samme konsistens som limet: bløt uten å flyte ut.



3 Når fugene er helt fylt, skrapper du etter med filsebrettet en siste gang med et fast trykk, slik at du fjerner det meste av fugemasse fra flisene og huler fugene litt, slik at du ikke skal vaske av for mye fugemasse i neste runde.



4 Den overskytende massen fjernes med filsebrettet med svamp. Fugemassen skal i forkant ha hatt tid til å tørke og bli godt fast i en halv times tid. Brettet skal bare være akkurat så fuktig at et ganske tynt lag av massen bløtes opp.

Ta rengjøringen på forskudd

Når du har tørket fugesløret av flisene er det nye gulvet ditt klart for bruk, men du kan lette fremtidig rengjøringen ved å behandle fliser og fuger med klinkerolje og fugeforsegler. For sikkerhets skyld med produkter fra samme sted.

Det betyr ikke at gulvet aldri skal vaskes, men det kan både utsette og lette vaskingen, og det kan motvirke at spesielt fugene suger til seg farge.

Daglig rengjøring klarer du fint med vanlige rengjøringsmidler, og når det blir nødvendig med en ekstra innsats, bruker du grunnrens og følger opp med klinkerolje og fugeforsegler igjen.





2 Fyll opp fugene ved å trekke fuge-massen diagonalt over dem med filsebrettet med gummi. Du kunne brukt en gummisparkel, men med brettet kan du bedre presse mørtel tett ned i fugen.

TIPS: Mot veggen kan du bruke ei fugeskje.



5 Brettet skylles og trykkes passe tørt med korte mellomrom etter hvert eller annethvert strøk. Det går mye raskere med et spesielt rensespann med to ruller, enn hvis du prøver å klare deg med et vanlig spann.



6 Skift vannet ofte, slik at du jobber med en ren svamp hele tiden. Nå er du ferdig – nesten. Når fugene har fått noen timer å herde på, synes et tynt kalkslør på flisene. Det polerer du av med en tørr klut eller svamp, mens fugene glattes.



Ved den siste poleringen med tørr svamp jobber du også på langs med fugene.

“ Det kan godt hende du aldri får bruk for rullespannet og brettet med svampen igjen, men de er alle pengene verdt for denne ene oppgaven. Jobben går enkelt og raskt, og fugene blir jevne og pene.

